

Tid Torsdagen den 23 februari 2023 kl. 16.30 – 16.55

Plats Bråvallasalen, Stadshuset

Justering Tisdagen den 7 mars 2023,
§§ 1-5, 8-11, 13-18, 20-31, 33-40, 42

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 23 februari 2023, §§ 6, 7, 12, 19, 32, 41

Anders Österberg

Fredrik Sand

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Anders Österberg (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Clara Lindblom (V)

Jonathan Metzger (V)

Lennart Tonell (MP)

Fredrik Sand (M)

Anders Edin (SD)

André Nilsson (L)

Svante Linusson (C)

Tjänstgörande ersättare:

Johan Ekwall (M) för Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Emil Bustos (S) för Ida Mohlander (S)

Torbjörn Ebérus (M) för vakant (M)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S)

Maj-Len Eklund (S)

Agneta Sundberg (V)

Felix Schartner Giertha (MP)

Julian Kroon (SD)

Patrick Amofah (C)

Aron Modig (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Eleonor Eklind Forslin, Sverker Henriksson, Lena Holm, Anders Johnson, Daniel Roos, Peter Svärd, Kerstin Thörner och Carolina Zandén, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-7.

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Exploateringsnämnden utser Fredrik Sand (M) att tillsammans med ordföranden Anders Österberg (S) justera dagens protokoll.

Justering sker tisdagen den 7 mars 2023.

§ 2**Frågor för beredning och eventuell information från kontoret**Skrivelser för beredning

Anmälan görs av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden enligt följande:

1. Skrivelse angående Snösätra från Fredrik Sand m.fl. (M) dnr E2023-000773.
2. Kultur i Snösätra, skrivelse från Svante Linusson (C) dnr E2023-00774.
3. Skrivelse om Markanvisning för Mariehamn 1, Mariehamn 2 samt del av fastigheten Akalla 4:1 i Akalla Centrumområdet, från Svante Linusson (C) dnr E2023-00775.

Beslut

Exploateringsnämnden överlämnar skrivelserna till exploateringskontoret för beredning.

Information från förvaltningschefen

Förvaltningschef Thomas Andersson berättar att nämnden kommer ges information om Projekt Slussen, lägesredovisning projekt Ny bussterminal i Katarinaberget efter nämndens sammanträde.

Vidare informerar förvaltningschefen om nämndens utbildningsdag den 31 januari 2023 och föreslår att nämnden beslutar om att arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst ska utgå för utbildningen.

Den 1-2 juni planeras en nämndresa. Förvaltningschefen kommer återkomma till nämnden med ytterligare detaljer om resan.

Förvaltningschefen informerar slutligen om att nämnden haft sin traditionsenliga skiftesmiddag den 19 januari 2023.

Beslut

Exploateringsnämnden tackar för informationen och beslutar att arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst ska utgå för nämndutbildning den 31 januari 2023.

§ 3

Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 8 februari 2023 och från den 23 februari 2023 anmäls.

§ 4

Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2023-00042

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 3 februari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 5

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Protokoll 6/2022 från den 11 oktober 2022 och protokoll 7/2022 från den 29 november 2022 för stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor anmäls.

§ 6**Verksamhetsplan 2023 för exploateringsnämnden**

Dnr E2023-00048

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP):

1. Exploateringsnämnden godkänner verksamhetsplan 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för avskrivningar med 152,6 miljoner kronor och för ökade kostnader för internräntor med 277,5 miljoner kronor.
3. Exploateringsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade intäkter med 6,7 miljoner kronor för indexreglering av markavtal med Stockholms Hamn AB.
4. Exploateringsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för åtgärdsprogram för god vattenstatus om 5,6 miljoner kronor (drift).
5. Exploateringsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för särskilda klimatinvesteringar om 5,8 miljoner kronor (investering).
6. Exploateringsnämnden godkänner föreslagen rutin för budgetuppföljning 2023.
7. Exploateringsnämnden beslutar att i tjänsteutlåtandets bilaga 1 lägga till följande nämndmål: Exploateringsnämnden bidrar till en socialt och ekologiskt hållbar stad.
8. Exploateringsnämnden beslutar att i tjänsteutlåtandets bilaga 1 lägga till följande nämndmål: Exploateringsnämnden arbetar för att minst hälften av alla markanvisade bostäder är hyresrätter.
9. Exploateringsnämnden anför följande:

Vi ser mycket positivt på kontorets förslag till verksamhetsplan, vilken konkretiserar den rödgröna

majoritetens uppdrag för exploateringsnämnden under år 2023 på ett tydligt och strategiskt sätt. I verksamhetsplanen framgår hur nämnden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och skapa förutsättningar för stadens bostadsmål om 140 000 bostäder till år 2030 med tillhörande infrastruktur, samhällsservice och social nytta.

Nytt för nämndens uppdrag detta år är att dess arbete med att främja en socialt och ekologisk hållbar stad ytterligare har förtydligats, vid sidan av nämndens övriga uppgifter att förvalta, exploatera och genomföra projekt på stadens mark. Som en del i detta arbete ska minst hälften av de markanvisade bostäderna år 2023 vara hyresrätter. Flertalet av de markanvisade bostäderna ska ha i syfte att nå minskade boendekostnader.

10. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 februari 2023. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Exploateringsnämnden godkänner verksamhetsplan 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för avskrivningar med 152,6 miljoner kronor och för ökade kostnader för internräntor med 277,5 miljoner kronor.
3. Exploateringsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade intäkter med 6,7 miljoner kronor för indexreglering av markavtal med Stockholms Hamn AB.
4. Exploateringsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för åtgärdsprogram för god vattenstatus om 5,6 miljoner kronor (drift).
5. Exploateringsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för särskilda klimatinvesteringar om 5,8 miljoner kronor (investering).
6. Exploateringsnämnden godkänner föreslagen rutin för budgetuppföljning 2023.
7. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Deltar inte i beslutet

Anders Edin (SD) anmäler att han inte deltar i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Fredrik Sand m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 1. att avslå kontorets förslag till beslut
 2. att exploateringskontoret återkommer till nämnden med ett förslag till verksamhetsplan 2023 som utgår ifrån Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige, samt därutöver anföra:

Vi ser med stor oro på vänsterstyrets ideologiskt drivna förtätningsiver i stadens kulturhistoriskt viktiga villaområden. Detta trots att staden under förra mandatperioden antog en strategi i syfte att värna villastäderna mot ovarsam exploatering. Vi ser också med oro på återgången till en överbudspolitik där exploateringsprojekt inte längre ska behöva bära sina egna investeringsutgifter. Detta sammantaget riskerar leda till såväl en urholkad ekonomi som en stadsbyggnadspolitik som ofrånkomligen skadar både kulturvärden och stockholmarnas gröna närmiljö. Det står i skarp kontrast till den balanserade stadsutveckling som Moderaternas står för och därför kan vi inte godkänna förslaget till verksamhetsplan 2023.

- 3) André Nilsson (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut med hänvisning till Liberalernas budgetreservation för 2023 samt därutöver anföra:

Liberal stadsutveckling syftar till att ge individen goda förutsättningar för att kunna bo, leva, arbeta och transportera sig i en socialt och ekologisk hållbar stad genom att undanröja hinder och skapa möjligheter för människan. Stockholm ska vara en tät och levande stad dit fler människor kan söka sig för att arbeta, studera och förverkliga sina drömmar.

Liberalerna värnar stadens kulturhistoriska värden och driver på utvecklingen mot en klimatsmart stad. Liberalerna står upp

för stadens utsatta grupper i den bostadssociala politiken, med fler överkomliga lägenheter, förtur för våldsutsatta, LSS-bostäder och genomgångsbostäder för nyanlända.

Exploateringsnämnden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och uppfylla stadens bostadsmål om 140 000 bostäder till 2030 med tillhörande infrastruktur och samhällsservice. Stadens markinnehav ska utvecklas och förvaltas så att en hållbar utveckling av Stockholm säkerställs.

Alla stadsdelar ska utvecklas med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Stadens utveckling ska göras i dialog med de boende för ökad attraktivitet och trygghet i hela Stockholm.

Ett socialt hållbart Stockholm

Bostaden är en grundläggande frihetsfråga för individen. Att fortsätta hålla en hög takt i bostadsbyggandet är därmed en av Liberalernas viktigaste frågor. Vi står bakom stadens långsiktiga mål om 140 000 bostäder 2010–2030, och vårt mål är att minst 32 000 bostäder ska påbörjas mellan 2023 och 2026.

Ett viktigt verktyg för exploateringsnämnden är markanvisningspolicyn som vi vill ska revideras i syfte att mer effektivt och ändamålsenligt nå en socialt, ekologisk och ekonomisk hållbar stad. Staden ska premiera byggaktörer som vill bidra till en bättre stad, i allt från innovativa byggsätt i syfte att nå pressade byggkostnader och fler överkomliga och klimatsmarta bostäder, trygghetsskapande platssamverkan eller medverkan till en transporteffektiv stad. Markanvisningspolicyn ska också stärka upp skyddet mot godtycklighet och korruption. Med mer transparens och lägre andel direktavvisningar kan risken för felaktiga beslut bli lägre.

En blandad stad ger en tryggare och mer integrerad stad, därför ska bostäder med olika upplåtelseformer byggas, där både hyres- och bostadsrätter samt ägarbostäder, hyrköp och moderna kollektivhus ska samsas.

Nämnden ska tillsammans med social-, fastighets- och exploateringsnämnden inrätta ett forum för strategisk planering av utveckling av bostäder med särskild service. Tillsammans med exploateringsnämnden ska nämnden

fortsätta arbetet med att inventera mark- och detaljplaner för byggande av fristående LSS-bostäder. För de mest utsatta i staden ska det finnas försöks- och träningslägenheter.

Liberalerna vill även ha fler bostäder i City, som dessutom gör stadskärnan mer levande och trygg. Vårt mål är att minst 25 procent av tillkommande byggyta i City ska prövas för bostäder – därför vill vi även att det ska bli lättare att konvertera kontor till bostäder.

Stadens byggnadsordning, arkitekturpolicy och strategi för småhus- och villadokument är styrdokument som vi Liberaler står bakom och menar att all stadsutveckling ska genomsyras av dessa viktiga riktlinjer för att hålla en hög kvalitet i den fortsatta stadsutvecklingen. Staden ska undvika ovarsamma exploateringar, inte minst av aktörer som slår ihop tomter och bygger storskaliga och illa gestaltade flerbostadshus i våra villaområden. Våra villaområden har goda förutsättningar att förtätas och utvecklas, men det måste ske på ett sätt som utvecklar de högt värderade värden som redan finns där.

Stockholm ska vara en hållbar, dynamisk, vacker och öppen stad även om 20, 50 och 100 år. För att möta den framtida befolkningsökningen i Stockholm krävs det mycket av hur vi använder och planerar stadens mark. Fler stadskärnor i nya stadsutvecklingsprojekt ska skapas och utgångspunkten är byggnation av bostäder i kvartersstruktur, som är ett effektivt sätt att använda marken på. Samtidigt spelar även högre hus en naturlig roll i många av de täta områden som nu genomgår en intensiv utvecklingsprocess.

Stadsutveckling är en demokratisk process och den demokratiska delaktigheten för invånarna ska utvecklas i alla stadsutvecklingsprojekt. Staden ska utvecklas på ett sätt som ökat friheten för varje individ, oavsett härkomst, kön eller ålder.

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

All stadsbyggnation ska bli ekologisk hållbar och bidra till att staden blir klimatneutral 2040. Nämnden ska arbeta för stärkt samverkan med näringslivet, fastighetsägare och övriga aktörer i stadsutvecklingen i syfte att nå en transporteffektiv, hållbar och framkomlig stad.

Parker och grönområden gör staden till en vackrare och trevligare plats. De ska värnas och underhållas. Fler gator ska kantas av träd och fler småparker anläggas. Fler koloniområden med och utan stugor ska anläggas och de som redan finns ska värnas, och kolonilottsinnehavarna ska bli mer fria att själva nyttja och bruka deras lott efter egen vilja.

Nämnden ska bistå stadens strategiska planering för att säkerställa en långsiktig hållbar energi- och elförsörjning. Det kommande kraftvärmeverket i Lövsta kommer vara avgörande i stadens klimatarbete.

Stockholm ska nå klimatmålen och staden ska gå i täten i klimatarbetet. Samtidigt måste staden klimatanpassas och göra den mer motståndskraftig mot värmeböljor och översvämningar. Nämnden ska arbeta för att värna och stärka biologisk mångfald, inte minst i stadens ekologiskt särskilt betydelsefulla områden. Hela staden ska bli mer grön, och det ska skapas bättre förutsättningar för djur att liva i och intill staden, genom exempelvis fler träd, bevarade vattendrag samt gröna tak och väggar.

- 4) Svante Linusson (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
1. Att delvis avslå förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget 2023.
 2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med ett förslag till verksamhetsplan och budget utifrån Centerpartiets reservation i kommunfullmäktige.
 3. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet har lämnat ett eget förslag till budget för Stockholms stad kommande år. I vår budgetreservation i kommunfullmäktige finns en omfattande satsning på att bygga mer bostäder genom att bygga tätt och använda yta på ett smart sätt utan att ta bort närheten till natur, kultur och fritidsaktiviteter. Stockholm ska vara en växande och attraktiv stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen.

Bostadsbristen drabbar unga som ska flytta hemifrån och barnfamiljer som delar på sig, men hotar också både Stockholms företagsklimat och utvecklingen som storstad. Bostadsmarknaden behöver mer rörlighet, fler och nya upplåtelseformer, bättre utnyttjande av de bostäder som redan

finns och en stor nybyggnation. För att bryta boendesegregation behöver stadsdelar byggas ihop och fler ägda bostäder byggas i områden där hyresrätter dominerar. Staden behöver också investera i stadsmiljö och infrastruktur. Stockholm ska bli ännu bättre på att få fram tillräckligt många bostäder och överkomliga bostäder i olika prisnivåer. Stockholm ska vara en stad med utbud av såväl exklusiva våningar som billiga första boenden och allt där emellan.

Stockholm ska byggas attraktivt, hållbart och tätt och vara en levande och socialt hållbar stad. Alla stadsdelar ska utvecklas med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Stadsutveckling som verktyg för en hållbar utveckling ska tas tillvara. Staden ska utvecklas i dialog med de boende för ökad attraktivitet och trygghet i hela Stockholm. Miljö och social hållbarhet ska vara fundament i ett långsiktigt hållbart byggande där människor trivs och känner sig trygga i sitt bostadsområde.

Vi vill särskilt nämna följande satsningar ur vår budgetreservation.

Centerpartiet förespråkar en satsning som vi kallar Järva stadspark, med fler bostäder, bättre kopplingar mellan stadsdelsområden, en upprustning av stadsmiljön, som inkluderar bättre städning, cykel- och gångvägar och belysning, samt mer kultur- och idrottsanläggningar.

Centerpartiet vill att Stockholm tar fram en överdäckningsstrategi för att skapa fler möjligheter att bygga tät och levande stad utan att offra grönområden.

Centerpartiet vill revidera markanvisningspolicyn för att markanvisa en betydande andel bostäder för billigare boende och i samband med detta ta ut lägre pris för byggrätterna.

Centerpartiet vill ha en idrottsnorm som styr dimensioneringen av idrottsytor vid nya exploateringsprojekt.

Centerpartiet vill för gott stryka planerna på en fotbollsplan i Fredhällsparken.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

Reservation

Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina förslag.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Vänsterpartierna gör en tydlig ideologisk gir i och med denna verksamhetsplan. Parallellt med ambitiösa mål om ett högt bostadsbyggande, billigare hyror och social hållbarhet så presenteras en politik som riskerar att ge motsatt effekt. De målgrupper som majoriteten anser sig värna om gynnas av att utbudet av såväl hyres- som bostadsrätter ökar i hela staden. Målet är fler och billigare bostäder. Men med den nya politiken, kombinerat med rådande ränteläge, gör vänstermajoriteten det allt svårare för både allmännyttan och byggsektorn att bidra till att uppnå det målet.

Vänstermajoritetens systematiska fokus på långtgående miljöregleringar är lovvärd men behöver sättas i relation till dess konsekvenser. Utöver att fördyra och försvåra exploatering och stadsutveckling så leder hårda lokala regleringar till att attraktiviteten för branschen att bygga i Stockholm minskar, jämfört med andra storstadskommuner i Sverige. Rätt beslut behöver tas på rätt nivå för att de ska få så god effekt som möjligt. Vänstermajoritetens uttryckliga mål om att föregå nationella krav på gränsvärden vid nybyggnation riskerar att leda till en bibehållen bostadsbrist och minskat byggande i staden.

Kristdemokraterna menar att Exploateringskontorets arbete behöver renodlas, inte användas som verktyg i politiska syften. Vi menar att det primära målet i stadsutvecklingen är att motverka bostadsbristen genom att bygga samman staden på ett attraktivt och socialt hållbart sätt, med blandade upplåtelseformer och verksamheter i hela staden, utifrån varje stadsdels lokala förutsättningar och karaktär. Planeringen behöver ske utifrån medborgarnas faktiska behov, med målet att underlätta stockholmarnas vardagspussel i sina framtida bostadsområden. Enligt Kristdemokraternas mening är det inte ändamålsenligt att planera exploateringsprojekt för att tränga bort trafik och parkeringsplatser, förtäta renodlade villaområden med hyreshus och exploatera utifrån identitetspolitiska grunder för att motverka skillnader i livsvillkor och resurser baserade på kön. I vårt Stockholm ska staden växa med hänsyn till stockholmarnas behov, inte till deras könsidentitet.

Vi välkomnar att majoriteten fortsätter det viktiga arbete som vi påbörjade under förra mandatperioden, med ett bibehållet fokus på social hållbarhet vid exploatering samt på att skapa trygga, tillgängliga och levande stadsmiljöer. Stadens strategi för en äldrevänlig stad och programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är viktiga utgångspunkter i det arbetet. Vi vill dock understryka vikten av att tydligare prioritera en hög tillförsel av seniorbostäder, mot bakgrund av stadens åldrande befolkning, samt ett fortsatt fokus på att säkerställa än fler specialbostäder för stadens målgrupper. Därtill behöver arbetet med social hållbarhet även beakta det befintliga bostadsbeståndet vid exploatering. Vi kommer att nyfiket följa det viktiga arbete som staden inleder med Fokus Järva, men vill betona behovet av fler bostadsrätter i de lokala stadsdelarna. I vissa delar av Järva utgör hyresrätter omkring 90 procent av bostadsbeståndet och vi förutsätter att majoritetens ambition om blandade stadsdelar även gäller inom Fokus Järva.

För Kristdemokraterna ligger målet om en klimatneutral stad fast. Stockholm är och ska förbli en av världens mest gröna och miljövänliga huvudstäder genom ett ansvarsfullt förvaltande utifrån ett helhetsperspektiv, där goda ambitioner tillåts problematiseras innan de tillämpas. Det är så vi skapar en hållbar stadsutveckling för alla som bor och verkar i Stockholm, både idag och i framtiden.

§ 7

Verksamhetsberättelse och bokslut 2022 för exploateringsnämnden

Dnr E2022-05709

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut 2022 och överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. Exploateringsnämnden begär ombudgetering av 1,7 miljoner kronor för medel för trygghetsskapande åtgärder.
3. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 8**Förslag till strategi för ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av stadens spontanidrottsytor. Svar på remiss**

Dnr E2022-05732

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att remissen besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Fredrik Sand m.fl. (M) och Svante Linusson (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Välplanerade, tillgängliga och rätt utformade spontanidrottsytor bidrar till en levande, rolig och aktiv stad där fler människor vistas och är aktiva i stadsrummet. Det gör Stockholm mer tryggt och attraktivt och det är frågor som vi under en lång tid har prioriterat i Stockholm.

Att fler stockholmare, särskilt barn och unga, rör på sig och är fysiskt aktiva är också en prioriterad fråga i vårt allt mer

stillasittande samhälle. Därför är det viktigt att investera i såväl nya idrottsanläggningar för den organiserade idrotten som i ytor för spontanidrott.

I budget 2022 avsatte den dåvarande grönbå majoriteten 13 miljoner kronor i investeringsmedel för spontanidrott. Idrottsnämnden fick också i uppdrag att ta fram denna strategi. Det behövs en samlad och strategisk planering för att fler tjejer och kvinnor ska använda spontanidrottsytor och det behövs ett strategiskt tänk för att spontanidrottsytor ska bidra till ökad trygghet.

När staden byggs måste ytor för såväl organiserad idrott som spontanidrott planeras in tidigt och ingå i den generella planeringen av nya stadsdelar och stadsutvecklingsområden.

Vi noterar med besvikelse att strategin inte remitterats brett till idrottsrörelsen i Stockholm. Exempelvis borde basketförbundet ha fått svara på remissen då basket är en stor spontanidrott. Samma sak gäller fotbollen. Idrottsrörelsen i Stockholm ska involveras i stadens idrottsarbete, inte ställas utanför.

André Nilsson (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

I Liberalernas Stockholm ska det vara möjligt att vara fysiskt aktiv och upptäcka friluftaktiviteter utifrån sina egna förutsättningar. Idrott, motionerande och friluftsliv är en viktig del av en aktiv fritid och har en positiv inverkan på människors hälsa och välmående.

Alla ska ha goda förutsättningar att röra på sig, oavsett kön, härkomst eller funktionsvariation. Skillnader, i möjligheter att idrotta. Mellan pojkar och flickor ska aktivt eftersökas och motverkas.

Nyckelbegreppet för att nå en mer jämställd idrottspolitik är mångfald. En mångfald av olika spontanidrottsytor och en mångfald av olika idrottsmöjligheter som gör att människor med olika intressen, funktionsmöjligheter och i olika delar av livet, alla finner attraktiva och tillgängliga möjligheter att röra sig. Varje människa ska ges möjligheter att leva ett hälsosamt liv i Stockholm.

Det är positivt att denna jämställdhetsstrategi för spontanidrottsytor har tagits fram. Analysen som framkommer av strategin är också korrekt; dock har strategin identifierat problemen men inte löst dem. Det behövs mer för

att säkerställa en jämställd möjlighet att nyttja spontanidrottsytor.

Det är nedslående att se att utnyttjandegraden är så pass icke jämställd som den är. I princip når vi endast våra jämställdhetsmål när det gäller motionsspår och badplatser. För året runt-användning är det främst motionsspåret som är utbrett attraktivt för merparten av kvinnor i Stockholm.

Det behövs en konkret ansvarsfördelning när det gäller platsaktivering. Stadsdelsnämnderna har inga befintliga resurser för att aktivera spontanidrottsytor vilket innebär att samverkan med skolor och föreningslivet blir av yttersta vikt. I underlaget nämner man detta men det finns inga konkreta lösningar på hur detta ska ske eller vem som ska ansvara för att det sker.

Vi vill att detta initiativ med en jämställdhetsstrategi på området ska leda till att idrottsförvaltningen lägger fokus på platsaktivering och att det görs i samarbete med skolan och föreningslivet. Utegymmen behöver vara bättre anpassade för äldre, funktionsnedsatta, barn och kvinnor. Här behöver staden säkerställa att det finns en större variation och ett större utbud vad gäller tyngd på vikterna och svårighet för övningarna. Målsättningen bör vara att alla som bor i Stockholm har ett utegym där de kan träna effektivt inom rimlig närhet.

Föreningsliv och andra privata sammanslutningar som tränar tillsammans bör uppmuntras att nyttja stadens utegym. I de fall där utegymmen överanvänds bör dessa utökas och kompletteras med nya.

Det är bra att placera spontanidrottsytor i närheten där det finns organiserad idrottsverksamhet, då det underlättar platsaktivering. Att skapa bättre förutsättningar för att träna tillsammans kan ha positiva effekter på hur jämställt nyttjandet av spontanidrottsytorna är. Dans, och andra dansliknande träningsformer som kräver en platt yta, är ett exempel som lämpar sig särskilt bra för spontanidrott. Den dansyta som finns under bron på Etsarvägen i Gullmarsplan är ett gott exempel på hur en otrygg yta med hjälp av spontanidrott både kan ge trygghet och värde i form av en mångfald av intressanta aktiviteter. Liberalerna föreslår att Stockholm stad i högre grad ser över möjligheten att bygga dansplatser för allmänheten på lämpliga platser. Däremot finns det risker att större möjlighet för musik på de allmänna utegymmen kan skapa en otrygg miljö för andra, eller förta

den ute- och naturupplevelse som finns på många attraktiva gym.

Trygghetsåtgärder med belysning kring spontanidrottsytor är bra. Att det etableras regelbunden förenings- eller skolaktivitet kan också bidra till att göra fler trygga på platsen. Förvaltningen avsätter resurser för belysning men behöver också ha en plan för hur platssamverkan ska fungera i framtiden.

Sammantaget är spontanidrottsytorna en viktig del i att erbjuda lättillgängliga möjligheter för människor att röra på sig. Vi kan dock konstatera att mycket behöver förbättras om alla stockholmare ska känna att spontanidrottsytorna ska vara attraktiva för just dem.

§ 9

Fyllnadsval av ledamöter till stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor för åren 2023-2026

Dnr E2022-05436

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden väljer följande ledamöter till stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor för åren 2023-2026:

Hakala Eeva
Ångestföreningen i Stockholm

Zachari Monicka
Synskadades Riksförbund Stockholms stad

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 februari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 10

Tillägg till markanvisningsavtal rörande ändrande ägarförhållanden för markanvisningar till ALM Equity AB med dotterbolag och ändring av solidariskt ansvarig part i flera projekt till Klöver AB

Dnr E2023-00284

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner de ändrade ägarförhållandena i ALM Equity AB och att Klöver AB går in som solidariskt ansvarig i de markanvisningar bolagen har erhållit från staden.
2. Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa tillägg till markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 december 2022.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 11

Överenskommelse om exploatering avseende tomträtten till fastigheten Arbetsbasen 3 i Västberga

Dnr E2023-00210

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner överenskommelse om exploatering inom fastigheten Arbetsbasen 3.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 12**Laglighetsprövning av exploateringsnämndens beslut 2022-10-20, § 15, om Markanvisning för bostäder inom del av fastigheterna Västberga 1:1 och Likriktaren 7 till Resona Utveckling AB**

Dnr E2018-01026

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna yttrande i mål nr 24072-22 till Förvaltningsrätten i Stockholm enligt bilagt förslag, tjänsteutlåtandets bilaga 2.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 13**Markanvisning för kontor inom del av fastigheten Västberga 1:1 till NCC Property Nittio AB**

Dnr E2018-01026

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för kontor inom del av fastigheten Västberga 1:1 till NCC Property Nittio AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Anders Edin (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Planen för centrala Telefonplan omfattar omkring 1 000 bostäder, 5 000 kvm lokaler och sju höghus om 10–32 våningar. Höghus kastar omfattande slagskuggor över sitt närområde, stora delar av året på vår del av jordklotet. Därtill drar höghusen ner vind.

Telefonplans befintliga karaktär, präglad av Telefonfabriken och LM-staden, bör respekteras vid förtätningen. Inspiration går även att finna i omkringliggande 3–5-våningsområden och stenstadsidealen som gjort Stockholm så uppskattat. I närområdet finns goda påbörjade exempel på det senare genom de äldre stenstadslängorna längs Tellusborgsvägen. Områdets kulturhistoriska värden ska inte överskuggas och förminskas av ny bebyggelse, utan i stället framhävas och synliggöras.

Stockholm kan växa utan att bli sämre.

§ 14**Markanvisning för bostäder inom fastigheterna
Tempelriddarorden 1 och 2 i Bredäng till Stena
Fastigheter Stockholm AB**

Dnr E2022-00347

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheterna Tempelriddarorden 1 och 2 till Stena Fastigheter Stockholm AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 15**Markanvisning för bostäder och handel till Stockholms
Kooperativa Bostadsförening och markanvisning för
sopsugsanläggning till Stockholm Avfall AB, inom del av
fastigheten Enskede Gård 1:1 på Årstafältet, etapp 6**

Dnr E2022-02536

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder och handel inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 på Årstafältet, etapp 6, till Stockholms Kooperativa Bostadsförening och anvisar mark för sopsugsanläggning till Stockholm Avfall

AB inom samma fastighet samt ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 16

Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder och lokaler inom del av fastigheterna Kylfacket 1, Kylfacket 2 och Johanneshov 1:1 i Johanneshov med Matstaden Fastighetsutveckling AB

Dnr E2017-02045

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom del av fastigheterna Kylfacket 1, Kylfacket 2 och Johanneshov 1:1 till Matstaden Fastighetsutveckling AB med en preliminär köpeskilling om cirka 270 miljoner kronor enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1 samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner överenskommelsen och ger exploateringsnämnden rätt att träffa överenskommelsen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 17

Inriktningsbeslut för bostäder på Sparrmansvägen inom fastigheten Hammarbyhöjden 1:1

Dnr E2020-04814

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Sparrmansvägen upp till 3,6 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå ärendet samt därutöver anföra:

Sverigedemokraterna menar att området redan är tätbebyggt och ska fredas från byggnation som riskerar att urholka de uppskattade kvaliteter som gör området attraktivt – i detta fall närheten till grönska och rekreation, men även de ekosystemtjänster grönområdet utför. I direkt anslutning till planområdet har redan förtätning skett och att bygga bort än fler av de gröna kilar som gör området uppskattat är fel väg att gå. Stockholm kan växa utan att bli sämre.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C).

Reservation

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 18**Markanvisning för bostäder inom fastigheten De Gamlas vännar 7 i Enskededalen till Micasa i Stockholm AB**

Dnr E2019-00333

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten De Gamlas vännar 7 till Micasa Fastigheter i Stockholm AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 19

Laglighetsprövning enligt kommunallagen av exploateringsnämndens beslut 22-09-29 § 18, Överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder inom fastigheten Skarpnäcks gård 1:1, del av fastigheterna Rustmästaren 2-5 samt fastigheten Byamännen 3 i Bagarmossen med AB Stockholms hem, AB Borätt, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Riksbyggen ekonomisk förening och Småa AB. Genomförandebeslut

Dnr E2022-02805

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna yttrande i mål nr 20367-22, 20730-22, 20715-22, 20729-22 och 20731-22 till Förvaltningsrätten i Stockholm enligt exploateringskontorets förslag, tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 20

Markanvisning för lagerlokal och industribyggnad samt överenskommelse om exploatering med tomträtt av del av fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba till Fastighets AB Vindkraften 2

Dnr E2021-02037

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för lagerlokal och industribyggnad inom del av fastigheten Skrubba 1:1 till Fastighets AB Vindkraften 2.
2. Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering med tomträtt mellan exploateringsnämnden och Fastighets AB Vindkraften 2 och vidta de åtgärder som är erforderliga för överenskommelsens fullföljande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 21

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 och inom del av fastigheterna Äpplarö 2 och Äpplarö 3 i Farsta strand till AB Familjebostäder

Dnr E2020-04151

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 och inom del av fastigheterna Äpplarö 2 och Äpplarö 3 till AB Familjebostäder och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 22

Markanvisning för förskola inom fastigheten Hemmarö 2 i Farsta strand till Hemmarö 2 Fastigheter AB

Dnr E2023-00280

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för förskola inom fastigheten Hemmarö 2 till Hemmarö 2 Fastigheter AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 23

Slutredovisning av utbyggnad för bostäder och förskola inom fastigheten Liljeholmen 1:1 m.fl. vid Nybohovsbacken i Liljeholmen med Besqab, AB Svenska Bostäder och Skolfastigheter i Stockholm AB

Dnr E2023-00353

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av utbyggnad för bostäder och förskola inom fastigheten Liljeholmen 1:1 m.fl. vid Nybohovsbacken i Liljeholmen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 24

Överenskommelse inför genomförande av exploatering för ny idrottsplats, Bällsta IP, inom fastigheterna Bällsta

1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3 i Bällsta med fastighetskontoret. Genomförandebeslut

Dnr E2017-00680

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del förslag till genomförandet av exploatering inom fastigheterna Bällsta 1:13 och Bällsta 1:14 samt del av fastigheten Riksby 1:3 och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till genomförande för projekt Bällsta IP och att exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en investeringsutgift om 79,7 mnkr och investeringsinkomster om 75,5 mnkr.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 25**Markanvisning för idrott, utomhustennisbanor och kombinerad rugbyplan/fotbollsplan, inom fastigheten Ulvsunda 1:1 i Riksby. Samarbetsavtal. Godkännande av arrendeavtal inom fastigheten Ulvsunda 1:1 i Riksby**

Dnr E2023-00266

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för idrott i form av utomhustennisbanor inom fastigheten Ulvsunda 1:1 och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa samarbetsavtal med fastighetsnämnden enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden anvisar mark för idrott i form av rugbyplan/fotbollsplan inom fastigheten Ulvsunda 1:1 och

ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa samarbetsavtal med fastighetsnämnden enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 26**Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten
Åkeshov 1:1 i Åkeshov till Maxera Bostad Holding 13 AB.
Inriktningsbeslut**

Dnr E2018-04265

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1) Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Åkeshov 1:1 till Maxera Bostad Holding 13 AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
- 2) Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Kraftledningsstråket Åkeshov upp till 6 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).

- 2) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå ärendet samt därutöver anföra:

Sverigedemokraterna anser att Åkeshov redan är tätbebyggt och ska fredas från byggnation som riskerar att urholka de uppskattade kvaliteter som gör området attraktivt – i detta fall närheten till grönska och rekreation. Stockholm kan växa utan att bli sämre.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C).

Reservation

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 27

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Eneby 1:1 i Eneby till Strand Eneby AB. Inriktningsbeslut
Dnr E2021-01193

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Eneby 1:1 till Strand Eneby AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Ögat upp till 4,8 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå ärendet samt att därutöver anföra:

Parken som tas i anspråk för föreslagen bebyggelse utgör en grön kil genom Eneby och är helt central för områdets skyfallshantering, biologiska mångfald och ekosystemtjänster. Staden lyfter själva parkens träd med höga naturvärden, exempelvis gamla mistlar, vars framtid nu är oviss. Parken är inte minst en populär rekreationsyta för hundägare, motionärer och lekande barn.

Eneby småstugeområde tillhör egnahemsrörelsens självbyggerier och klassas av Stadsmuseet som en kulturhistoriskt värdefull miljö. De små enplansvillorna är i stort sett likadana och förvanskning av husen är förbjuden. Förtätning med helt annan bebyggelse borde bara av det skälet vara otillåten. De föreslagna radhusen skulle utgöra en arkitektonisk och byggnadshöjdmässig kil som splittrar den kulturhistoriska miljön i två delar.

Stockholm växer och bostadsbristen är ett faktum. Vägen framåt får dock inte innebära att viktiga grönområden byggs bort eller att vårt kulturarv kvävs och förvanskas genom oansvarig förtätning. Sverigedemokraterna anser således att inriktningsbeslutet ska avslås. Stockholm kan växa utan att bli sämre.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C).

Reservation

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 28

**Markanvisning för bostäder inom fastigheterna
Tackjärnet 1, Tackjärnet 3 och Tackjärnet 4 i Ulvsunda**

**industriområde till Tackjärnet Ett AB, FBB Bromma TJ 3
Fastighet AB och BW Bromma Fastighets AB**

Dnr E2021-04741

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Tackjärnet 1 till Bromma Tackjärnet Ett AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Tackjärnet 3 till FBB Bromma TJ 3 Fastighet AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
3. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Tackjärnet 4 till BW Bromma Fastighets AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 29**Markanvisning för vård- och omsorgsboende inom fastigheten Ulvsunda 1:1 i Riksby till Micasa Fastigheter AB. Markanvisning för bostäder inom fastigheten Ulvsunda 1:1 i Riksby till AB Familjebostäder och ALFA Development AB**

Dnr E2023-00259

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för vård- och omsorgsboende inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till Micasa Fastigheter AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till AB Familjebostäder och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
3. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till ALFA Development AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet samt därutöver anför:

Sverigedemokraterna anser att ärendet bör återremitteras inom ramen för vår generella kritik mot etapp 2 inom Riksby där vi bland annat anført orosmoment enligt nedan.

Det huvudsakliga förslaget för etappens anslutning till befintligt vägnät innebär åverkan på 70 kolonilotter. Bättre utredda alternativa dragningar eller lösningar behöver presenteras för att välavvägda beslut ska kunna fattas. Fler alternativa dragningar bör utredas för att kunna spara kolonilotterna – med de rekreativsvärden och ekosystemtjänster de tillför.

Trafiksituationen i Bromma generellt, och vid Brommaplan i synnerhet, är djupt pressad och innebär olyckliga utsläpp och tidsförluster för både yrkesfolk och livspusslande privatpersoner. Den föreslagna etappen av Riksby tillför 1 600 bostäder vilka i sin tur påför trafikmängder i direkt anslutning till Brommaplansrondellen. Redan dagens

trafiksituation är ohållbar och svar måste presenteras på hur dagens trafikflöden, men också de ytterligare tilltänkta, ska hanteras innan frågan om exploatering rimligen kan föras på tal.

Därtill anser vi att förslaget präglas av en dålig medborgarförankring, och vill understryka vikten av att Brommabornas synpunkter ges stor vikt vid utformning av ny byggnation. Även den rekreation området i dag ger lokalinvånarna i form av golfbana, koloniområde samt natur- och skogspartier är värden som tydligare måste vägas mot andra.

Beslutsgång i del om återremiss

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Fredrik Sand m.fl. (M), André Nilsson (L) och Svante Linusson (C).

Reservation

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

§ 30

Markanvisning för bostäder inom fastigheten

Kristinebergs slott 11 i Kristineberg, Kungsholmen till Borätt AB

Dnr E2022-04441

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Kristinebergs slott 11 till Borätt AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 31**Tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med försäljning av mark för bostäder inom fastigheten Klaksvik 1 i Kista med Magnolia projektbolag 122 AB**

Dnr E2021-02996

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med Magnolia projektbolag 122 AB för fastigheten Klaksvik 1 i Kista i enlighet med tjänsteutlåtandet samt ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 32**Yttrande i mål om laglighetsprövning av exploateringsnämndens beslut 2022-10-20, § 19, om markanvisning av fastigheten Ormen 9 och del av fastigheten Södermalm 7:87 på Södermalm till Centrum Anno 1647 AB**

Dnr E2022-01402

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna yttrande i mål nr 23068-22 till förvaltningsrätten enligt bilagt förslag, tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 33

Markanvisning för transformatorstation inom fastigheten Mårtensdal 6 i Södra Hammarbyhamnen till Ellevio AB

Dnr E2023-00236

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

§ 34

Överenskommelse om exploatering med försäljning inom kvarter Starkströmmen 2 och 4 m.fl., i Norra Djurgårdsstaden, Östermalm med Ankarspik 120 AB (Vasakronan) samt exploatering med tomträttsupplåtelse för driftdepå till Trafikverket. Genomförandebeslut

Dnr E2022-04384

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom Starkströmmen 2 och 4 samt del av

Hjorthagen 1:1 omfattande investeringsutgifter om 100 mnkr och investeringsinkomster om 65 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet.

2. Exploateringsnämnden godkänner försäljning av mark inom Hjorthagen 1:1 till Ankarspik 120 AB (Vasakronan) med en försäljningsinkomst om cirka 15,7 mnkr och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.
3. Exploateringsnämnden godkänner för sin del förslag till överenskommelse om exploatering med försäljning till Ankarspik 120 AB (Vasakronan) inom Starkströmmen 2 och 4.
4. Exploateringsnämnden godkänner förslag till överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse för driftdepå till Trafikverket.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 35

Tilläggsavtal till överenskommelser om exploatering med arrende samt överlåtelse av mark inom fastigheterna Skeppsholmsviken 9 och Djurgården 1:15 på Östermalm med Parks & Resorts Scandinavia AB och Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli

Dnr E2023-00254

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med arrendeuupplåtelse

inom del av Skeppsholmsviken 9 och Djurgården 1:15 samt tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom Djurgården 1:15.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 36**Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för centrum-, kontors-, och hotelländamål inom fastigheten Orgelpipan 7 på Norrmalm med Hufvudstaden AB**

Dnr E2023-00246

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner överenskommelse om exploatering med tilläggsavtal och sidoavtal till befintligt tomträttsavtal gällande fastigheten Orgelpipan 7 med Hufvudstaden AB.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 37**Reningsverket 1 och Södra Hammarbyhamnen 1:37, Henriksdal, inbjudan till avgränsningssamråd inför tillståndsansökan vattenverksamhet och**

ändringstillståndsansökan miljöfarlig verksamhet inom fastigheterna Reningsverket 1 och Södra Hammarbyhamnen 1:37. Anmälan om svar på remiss
Dnr E2023-00241

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

§ 38

Skrivelse om nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar, leveransboxar och elsparkcyklar. Svar på skrivelse från Henrik Nerlund, Skönhetsrådet
Dnr E2022-04970

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 39

Hållbar dagvattenhantering, Nr 9, 2022. Svar på remiss
Dnr E2022-05586

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anser remissen besvarad i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 40

Försäljning av fastigheterna Ekerö-Nibbla 1:1, 1:2, 1:55. 1:56 och 1:57 i Ekerö kommun

Dnr E2023-00258

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner försäljningen av Fastigheterna Ekerö-Nibbla 1:1, 1:2, 1:55, 1:56 och 1:57 i Ekerö kommun för en köpeskilling om 29 000 000 kr, i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga köpekontrakt.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 41

Motion om ett tak i tomträttsavgälden för flerbostadshus och småhus. Svar på remiss

Dnr E2022-05060

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anser remissen besvarad i enlighet med tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 17 januari 2023.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Anders Edin (SD) och Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Fredrik Sand m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt därutöver anföra:

Frågan om tomträttsavgälder är återkommande, och de senaste åren har larm kommit från ett flertal enskilda bostadsrättsföreningar liksom från intresseorganisationer om tomträttsavgäldens storlek. Det är många stockholmare vars boendekostnad direkt berörs av tomträttsavgälden. Under förra mandatperioden tog vi initiativ till ett så kallat ”friköpsfönster” där tomträttshavare skulle kunna friköpa sin mark. Tyvärr har det visat sig att den tillfälliga sänkningen ändå inte var möjlig för många tomträttshavare att betala. Ett nästa steg tycker vi är att se över storleken på tomträttsavgälderna.

Moderaterna anser att det är självklart att staden ska få avkastning på sin mark, däremot är det lika självklart att stockholmarna ska kunna bo till rimliga boendekostnader. Därför är vi angelägna att hitta en modell som ökar förutsägbarheten och tryggheten hos alla de som bor i en bostad med innehav av tomträtt.

I kontorets svar på aktuell motion anförs att ett tak i tomträttsavgälden skulle kunna strida mot rådande lagstiftning. Detta är dock inget som är klarlagt utan endast ett antagande. Hittills har frågan om tomträttsavgälder handlat om hur mycket en kommun får ta i avgäld. Inte hur låg avgälden istället får vara. Detta behöver utredas för att kunna arbeta vidare med frågan om ett eventuellt tak i

tomträttsavgäldens storlek.

3) André Nilsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. att kontoret i huvudsak tillstyrker motionen
2. att en utredning, som undersöker hur tomträttsavgälderna kan bli ekonomiskt och socialt hållbara, tillsätts
3. därutöver anföra:

Stadens markpolitik ska öka friheten och självständigheten bland stockholmarna. Tomträten är ett verktyg som, rätt använt, kan verka för det syftet. Tyvärr ser vi att nuvarande markpolitik riskerar att sätta Stockholms ägda bostadsmarknad i allvarligt läge, vilket i värsta fall kan leda till att bostadsrättsföreningar går i konkurs. För hyresrätten innebär orimliga avgäldsökningar att viktiga underhålls- och renoveringsåtgärder bland hyresrätterna trängs undan av en orimligt snabbt ökande avgäldsnivå. Något som slår särskilt hårt i utsatta områden där hyresrätten dominerar. Därför föreslår Liberalerna att tomträttspolitiken behöver reformeras i frihetlig och hållbar riktning.

Tomträten är ett verktyg som säkerställer att fler bostäder kan byggas, och att fler markaffärer blir ekonomiskt möjliga. Under egnahemsrörelsens tid var tomträten, vid sidan av subventionerade krediter och en generös mark- och planpolitik, ett sätt att ge fler arbetarfamiljer möjligheten att äga sitt hem. I modern tid har tomträten främst använts för att stimulera byggandet av hyresrätter, där de annars varit ekonomiskt ohållbara.

2017 beslutade kommunfullmäktige om nya avgäldsnivåer. Avgäldsnivåer kan nu höjas med 100 procent, med en infasningsnivå på fem år. En höjning av markhyran som i relation till hur andra hyreshöjningar går till helt har tappat markkontakten. Liberalerna reserverade sig mot beslutet och förordade en lösning där avgälden i stället skulle kunna indexeras och knutas till ett rimligt index för att få till ett ekonomiskt och socialt hållbart system.

Nuvarande system är bristfälligt utformat och kan i värsta fall bli dyrt för staden om det resulterar i dåligt underhåll av vårt hyresbestånd eller att bostadsrättsföreningar går i konkurs. Därför föreslår Liberalerna att i linje med motionärens intentioner tillsätta en utredning för att se över

hur tomträttsavgälderna kan bli ekonomiskt och socialt hållbara.

Liberalerna föreslår att en sådan utredning innehåller:

- en kartläggning om hur tomträttsavgälderna slår mot olika socioekonomiska grupper, och en jämförelse av dessa med hur kommunskatten och vinstuttagen ur de kommunala bolagen slår
- förslag om hur avgälden skulle kunna knutas till ett rimligt index som säkerställer att ökningarna blir skäliga
- förslag för hur en modell för friköpsrätt skulle kunna se ut i Stockholm
- förslag om hur friköpsbeloppen skulle kunna bli mer enhetliga
- förslag om hur delar av de betalda historiska avgälderna skulle kunna avräknas från friköpspriset

Det är viktigt att värna stadens mark och tillgångar. Men det måste ske på ett sätt som är ekonomiskt och socialt hållbart för staden såväl som för dess motparter och invånare. Med ett reformerat tomträttssystem skulle staden kunna skapa än bättre förutsättningar för människor att leva fria liv.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Anders Edin (SD) och Svante Linusson (C).

Reservation

Fredrik Sand m.fl. (M) och André Nilsson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina förslag.

§ 42

Projekt Slussen. Lägesredovisning projekt Ny bussterminal i Katarinaberget

Dnr E2023-00616

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner lägesredovisningen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 15 februari 2023.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Fredrik Sand m.fl. (M) och Svante Linusson (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Exploateringsnämnden är ansvarig för ombyggnaden av Slussen och den exploatering som planeras i samband med detta. Huvudarbetena har pågått, och pågår fortfarande, med stora utmaningar bland annat på grund av omfattande arkeologiska utgrävningar i området, komplicerade geotekniska förutsättningar och andra tekniska utmaningar med bland annat arbeten i direkt anslutning till tunnelbanan. Ett färdigställande av Slussen är givetvis nödvändigt och projektet har under alla år haft en bred politisk uppbackning oavsett styrande majoritet i Stadshuset.

Projektet har återigen fördyrats och ett reviderat genomförandebeslut kommer sannolikt att krävas. Föreliggande lägesredovisning avser bussterminalen och Exploateringskontoret anför att dess påverkan på hela projekt Slussen ska redovisas i separat ärende. Det är dock för oss oklart när den redovisningen ska ske samt i vilken form. I lägesredovisningen konstateras avvikelser mot beslutad budget- och tidsram i reviderat genomförandebeslut från 2015. Slutkostnadsprognosen för bussterminalen i januari 2023 uppgår till omkring 5 200 mnkr i löpande prisnivå, exklusive risk och osäkerheter. Exploateringskontoret bedömer återstående kostnader från och med januari 2023 till 2 237 mnkr inklusive index. Prognosen baseras på tidplan med driftsättning av bussterminalen i augusti 2025, alltså två år senare än tidsram i det reviderade genomförandebeslutet.

Givet komplexiteten och projektets historik och kostnadsökningar som helhet, under olika politiska majoriteter, behöver exploateringsnämnden delges ökad löpande information kring hela projektets genomförande fram till dess att bussterminalen är driftsatt. Vi anser att detta ska göras genom en lägesredovisning till nämnden en gång i kvartalet som ett minimum, i syfte att underlätta för

nämndens ledamöter att hålla sig uppdaterade om projektets ekonomi och framdrift och därigenom underlätta den politiska styrningen av detta mycket omfattande och komplicerade projekt.

Det viktigaste för stockholmarna är att Slussen blir klar. Därför är det läge att kavla upp ärmarna, ro projektet i hamn och spara skattepengar där man kan.

Vid protokollet

Kerstin Thörner